

**Uunga siunnersuut: Naartunermi, erninermi meeravissiartaarermilu
sulinngiffeqartarneq ullormusiaqartarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata
allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2019-imeersoq.
(Angajoqqaat sulinngiffeqartarnerinut piffissarititaasup sivitsorneqarnera)**

pillugu

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini makku ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høy Kúko, Siumut, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Stine Egede, Inuit Ataqatigiit, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqa Samuelsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Karl-Kristian Kruse, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Malene Vahl Rasmussen, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit

UKA2019-mi ulloq 2. oktober 2019-imi siullermeerinerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Angajoqqaat sulinngiffeqartarnerat sapaatip ajukkunerinik sisamanik sivitsorneqarnissa siunnersuummi siunertarineqarpoq. Taamaaliornikkut angajoqqaat meeravissiartaartullu ataatsimik meerartaarsimasut sapaatip akunnerinik 21-inik sulinngiffeqarnissaminut pisinnaatitaaffeqalissapput. Angajoqqaat meeravissiartaartullu ataatsikkut marlunniq amerlanerusunilluunniit meerartaarsimasut sapaatip akunnerinik 25-inik sulinngiffeqarsinnaalissapput.

Angajoqqaat sulinngiffeqartarnerisa sivitsorneqarneratigut angajoqqaat aamma meeraq/meeqqat erninerup/tigusinerup kingorna imminnut piffissaqarfingerulissapput.

2. Tusarniaanermi akissutit

Siunnersuutip misissorneqarnera tunngavigalugu siunnersuutip matuma tusarniaassutigineqarneranut tunngatillugu Naalakkersuisunut apeqquteqarnissaq pissusissamisoortutut ataatsimiititaliamit nalilerneqarpoq. Apeqqutit akissuteqaatillu isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussaq 1 aamma 2-tut ilanngunneqarput.

2.1 Tusarniaanermi piffissaq atorneqartoq

Tusarniaaneq ullunik 14-inik sivisussuseqarsimasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq (28. maj 2019-miit, 11. juni 2019-mut), matumani sapaassuit marluk ilanngullugit (Qilaliarfik, sisamanngorneq ulloq. 30. maj aamma Pinsip aappaat ataasinngorneq ulloq. 10. juni). Tusarniaanermi piffissarititaasup sapaatip akunnerinik sisamanik sivikinnerunera tunngaviatigut pissusissamisoortutut isumaqarfingineqanngilaq. Taamaattoq tusarniaanermili allakkani ima (...) *Angajoqqaat sulinngiffeqartarnerisa sapaatit akunnerinik sisamanik sivitsorneqarnissaanut tunngasoq tusarniaassutigineqareermat uunga ilanngullugu: Naartunermi, erninermi meeravissiartaarnermilu sulinngiffeqartarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, uu. qqqq 2019-imeersoq, siunnersuut manna piffissami sivikillisami tusarniaassutigineqassaaq¹ allassimasoqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.*

Tusarniaanermi piffissarititap sivikillineqarsimaneranut tunngavigineqartoq oqaaseqaatini nalinginnaasuni allassimassasoq ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqarpoq.

2.2 Tusarniaanermi akissutigineqartut ilanngunneqarnerat

Tusarniaanermi siullermi peqataasut tusarniaanermi akissuteqaataat nassiunneqarsimasut oqaaseqaatini nalinginnaasuni allaaserineqarsimannngitsut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Naak siusinnerusukkut inatsisisstatut missingiusiami tusarniaaffigineqartut arlallit oqaaseqaatitik tassunga innersuunneqarsimagaluartut tamanna ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq².

¹ Tusarniaanermi allakkat

²

https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Hearings/2019/graviditet_foedsel_adoption/Documents/H%c3%b8ringsbrev%20Forslag%20til%20Inatsisartutlov%20om%20orlov%20i%20forbindelse%20med%20graviditet%20f%c3%b8dsel%20og%20adoption%20KAL.pdf

Tusarniaanermi siullermi akissutigineqartut ilanngunneqarsimannnginneri ataatsimiititaliamit pissusissamisuunngitsutut isumaqarfingineqarpoq tassami tusarniaaneq tulleq tassaammat tusarniaanermik siullermik sivitsuineq aammalu inatsisisstatut siunnersummi tusarniaanermi siullermi akissutigineqartut tusarniaarnermi tullermut attuumassuteqarluinnarmata. Tamanna tusarniaanermi tullermi akissuteqarnermi tusarniaaffigineqartup siusinnerusukkut akissutigineqartunut innersuussisimanera pillugu ajorluinnartutut isumaqarfingineqarpoq. Ilaatigut IMAK aamma ASG tusarniaanermut akissuteqarnerminni tusarniaanermi siullermi akissutitik innersuussutigaat.

Ataatsimiititaliap siunnersummik matuminnga suliaqarnerminut atatillugu tusarniaanermi akissuteqaatit tunniunneqartut assilinerinik pissarsivoq. Tusarniaanermi akissutigineqartut isumaliutissiisummut ilanggussatut ilanngunneqarput. Inatsisartut siulittaasoqarfiata ilusiliinissamut piumasaqaatai naapertorlugit tusarniaanermi akissutigineqartut inatsisisstatut siunnersummik tunniussaqarnermut peqatigitillugit Inatsisartut allattoqarfiannut nassiunneqartussaammata ataatsimiititaliamit Naalakkersuisut eqqaasinneqassapput.

2.3 Tiliaoq-p tusarniarneqarsimannnginna

Tilioq (Innarluutillit Illersuisuat) tusarniaanermi akissuteqarnissaanik kaammattorneqarsimannngitsoq ataatsimiititaliap maluginiarpa. Innarluutillit Illersuisuata innarluuteqartut angajoqqaavisa soqutigisaat aamma isumagisarimmagit taassuma aamma tusarniaavagineqarnissaa pissusissamisoortoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu Tiliaoq-p piaernerpaamik tusarniaavagineqarnissaa ataatsimiititaliamit Naalakkersuisunut qinnutigineqarpoq. Qinnuiginneq taanna Naalakkersuisut akuersarpaat, ullaorlu 14. oktober 2019-imiit 24. oktober 2019-imut tusarniaaneq ingerlassimallugu. Naalakkersuisut tusarniaasimanerat ataatsimiititaliamit qujassutigineqarpoq. Tiliaoq-p akissuteqaataa isumaliutissiisummut ilanggussaq 3-tut ilanngunneqarpoq.

Tusarniaanermi akissutit ataatsimiititaliamit tiguneqarput, inatsisisstatullu siunnersummut Tiliaoq oqaaseqaatissaqanngitsoq maluginiarlugu.

3. Ataatsimiititaliap siunnersummik suliaqarnera

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutigineqartoq 2018-imi ukiakkut ataatsimiinermi Inatsisartut akuerisaat Inatsisisstatut siunnersuutigineqartukkut piviusunngortinneqassasoq

ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq³.

Inatsisisatut siunnersuutigineqartoq siullermeerinermi partiinit tamanit tapersorsorneqartoq ilanngullugu ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq – soorluttaaq siullermeerinermi partiinit arlalinnit erseqqissaassutigineqartoq – angajoqqaat sulinngiffeqartarnerat sapaatip akunnerinik sisamanik sivitsorneqarneratigut meeqqap angajoqqaallu akornanni attaveqaqatigiinneq nukittorsarneqassasoq. Taamaalilluni meeqqap inuunerata pitsaasumik toqqissisimanartumillu aallartinneqarnissaanut siunnersuut pitsaanerusumik sinaakkusiissaaq, tamannalu meeqqap ineriarneranut annertuumik pingaaruteqarpoq.

Inatsisisatut siunnersuummit massuminnga annertunerusumik UPA2020-imi inatsisisatut siunnersummik saqqummiussinissamik Naalakkersuisut siunertaqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Inatsisisatut siunnersuut UPA2020-imi saqqummiunneqartussaq 2021-imi januarimi atuutilersinneqarnissaa naatsorsuutigineqartoq ulloq 11. oktober 2019-imi paasissutissiiffiusumik ataatsimeeqatigiinnermi Naalakkersuisup nalunaarutigaa.

Siunnersuut una akuerineqassappat erninerup kingorna meeqqap/meeqqat tiguneraniit angajoqqaat sulinngiffeqartarnerat januar 2020-miik sapaatip akunnerinik sisamanik ilaneqarnissaannik kinguneqassaaq. Taamaattumik inatsisisatut siunnersuutissap saqqummiunneqarnissaata (immaqalu) akuerineqarnissaata tungaanut angajoqqaat taama pisinnaatitaaffeqalernissaat pitsaasutut ataatsimiititaliamit isumaqarfingineqarpoq.

4. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuummi nalinginnaasumik oqaaseqaatini allassimavoq, angajoqqaat sulinngiffeqartarnerisa sivitsorneqarnissaa katillugit 7,8 mio. kr. missaanik aningaasartuutaanerunissa Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit naatsorsorneqarpoq, taamaalilluni Naalakkersuisut siusinnersukkut (2016-meersoq) 12,3 mio. kr.-inut missiliuisimanertik nalilersoqqissimassavaat⁴.

³ EM2018/106

⁴ § 37-besvarelse nr. 216/2016

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Siunnersuut **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliap **isumaqatigiittup** inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Mala Høy Kúko

Siulittaasoq

Siumut

Stine Egede

Siulittaasup tullia

Inuit Ataqatigiit

Anna Wangenheim

Demokraatit

Karl- Kristian Kruse

Siumut

Aqqa Samuelsen

Inuit Ataqatigiit

Malene Vahl Rasmussen

Demokraatit

Mikivsuk Thomassen

Inuit Ataqatigiit